

POVERTY AND EDUCATION

Abstract: This paper present the problems in education in context of the poverty.

Author information:

Plamen Ivanov

Professor, PhD

at Konstantin Prelsavsky – University of Shumen

Faculty of Education

Deptment of “Social work”

✉ p.ivanov@shu.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

education, povetry

Кризата през последните години разкри някои основни истини за предизвикателствата, пред които е изправена европейската икономика. В същото време обаче световната икономика продължава да се развива и отговорът на Европа ще бъде от решаващо значение за нашето бъдеще. Кризата е предупредителен сигнал. Тя ни кара да осъзнаем, че ако не се промени нищо, ни очаква постепенен упадък и отстъпване на заден план в новия световен ред. За Европа това е часът на истината, а краткосрочният приоритет е успешното излизане от кризата. Европа трябва да се възстанови и да не изостава. Това е целта на Стратегията „Европа 2020“. Стратегията сочи, че Европа е в състояние да осигури интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, да намери пътя към създаване на нови работни места и да предложи посока на нашите общества. Европейските лидери имат общо разбиране за поуките, които могат да се извлекат от кризата. Европейската комисия предложи пет измерими цели на ЕС за 2020 г., чрез които да се управлява процеса и които да са национални цели: за трудовата заетост, за научните изследвания и иновациите, за изменението на климата и енергетиката, за образованието и за борбата срещу бедността. Те са амбициозни, но достижими и са подкрепени от конкретни предложения, за да се гарантира изпълнението им. Изложените в този документ водещи инициативи сочат начина, по който ЕС може да допринесе решително за това. Условие за успех е европейските лидери и институции да се ангажират реално с това. Новата програма изисква координиран европейски отговор, включително в сътрудничество със социалните партньори и с гражданското общество.

Основната цел по отношение на постигнатото образователно ниво, отразяваща проблема с преждевременно напускащите училище: намаляване на техния брой на 10 % от сегашните 15 % и същевременно увеличаване на дела на населението на възраст 30—34 години със завършено висше образование от 31 % най-малко на 40 % през 2020 г.

Броят на европейските граждани, които живеят под националните прагове на бедността, трябва да бъде намален с 25%, с което над 20 млн. души ще бъдат извадени от ситуацията на бедност.

Интелигентният растеж означава да подобрим знанията и иновациите като водещи фактори за нашия бъдещ растеж. Това изисква да подобрим качеството на нашето образование, да подобрим нашите постижения в областта на научните изследвания, да насърчим

разпространението на иновациите и знанията в рамките на Съюза, като използваме в максимална степен информационните и комуникационните технологии и гарантираме превръщането на иновативните идеи в нови продукти и услуги, които създават растеж, качествени работни места и помагат за разрешаването на европейските и световните предизвикателства пред обществото, но за да постигнем успех, тези усилия трябва да бъдат съчетани с предприемачество и финансови ресурси и да бъдат фокусирани върху нуждите на клиентите и пазарните възможности.

Темата за бедността в настоящия момент става все по-актуална защото:

- Фискалната тежест на бедността, базирана на оценката на самите хора за недостигащия доход в домакинството, за да се "вържат двата края", показва, че разходните политики не могат да решат проблемите на бедността.
- Реформите в областта на образованието и пазара на труда, както и адекватна регионална политика, са без алтернатива за повишаването на доходите. Заможните домакинства в страната (топ 20%) генерират 40% от доходите в обществото, докато бедните получават едва 7%. "Средната класа" генерира останалите 53% от доходите.
- Удовлетвореността от живота при заможните е почти два пъти по-висока спрямо тази при бедните наблюдава се значима връзка между доходи и "щастие".
- Доверието в правосъдието и въобще усещането за справедливост е драматично ниско както при бедните, така и при богатите. Образованието и заетостта са силно обвързани-в групата на бедните преобладават тези с основно или по ниско образование и неработещите, тоест хората без трудови доходи.
- Поне 60% от бедните на 16 и повече навършени години са работили някога през живота си.
- 20% от бедните на 16 и повече навършени години са в лошо или много лошо здравословно състояние.
- Реформите в областта на образованието и пазара на труда, както и адекватна регионална политика, са без алтернатива за повишаването на доходите. Най-значимият фактор за бедността е образованието-независимо от икономическата активност на лицата. Завършването на поне средно образование е ключово за намирането на работа и избягване на бедността.
- Заетите са групата с най- високи доходи и много ниски нива на бедност. Въпреки това, в сравнително по-малобройната група на заети с начално или по-ниско образование се наблюдават високи нива на бедност. Най-рисковата група са безработните, които имат изключително ниски доходи и много високи нива на бедност-над 80% от безработните с начално или по-ниско образование и 60% от безработните с основно образование са бедни.
- При по-ниските нива на образование доходите и рискът от бедност при неактивните са сравними с тези при заетите. Наблюдават се много ниски доходи и високи нива на бедност в малките населени места-всеки трети в селата на практика е беден, което е поне три пъти повече спрямо бедността в големия град.
- Във време на дълбока структурна безработица, тяхното образование и трудова интеграция са ключови за осигуряването на устойчиво развитие.
- Фокус: младежите на възраст 18-29 г. позволява търсене на зависимост между образованието, икономическата активност и дохода.

През 2018 г. линията на бедност за страната е 351.11 лв. средномесечно на човек от домакинство. Под прага на бедност са били 1 550.8 хил. души - 22.0% от населението на страната. Размерът на линията на бедност се запазва, а относителният дял на бедното население

намалява с 1.4 процентни пункта в сравнение с 2017 година. Това показват данните на НСИ, които обобщават индикатори за бедност и социално включване през 2018 г.

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на индикаторите е ежегодно провежданото наблюдение "Статистика на доходите и условията на живот (EU-SILC)". През 2018 г. 40.7% от децата живеят с материални лишения. Според статистиката през 2018 г. 26.6% от децата на възраст 0 - 17 години в България са изложени на риск от бедност. Според статистиката това е с 2.6 процентни пункта по-малко спрямо 2017 година. Социалните трансфери към домакинствата намаляват риска от бедност сред децата с 14.9 процентни пункта. Според анализаторите на НСИ образователната степен и професията на родителите са важен фактор за бъдещото развитие на децата. През 2018 г. всяко седмо от десет деца (70.7%), чиито родители са с начално или без образование, живеят в бедност. Приблизително 15 пъти по-малко, или 4.6% са децата, чиито родители са с висше образование и живеят в риск от бедност. Рискът от бедност при децата, чиито родители са със средно образование, е пет пъти по-висок от този при децата с родители с висше образование. Като измерител за бедността при децата са изследвани 13 показателя. Приблизително една трета от децата (34.3%) не могат да си позволят почивка извън дома поне една седмица в годината (вкл. празници със семейството, гостуване при роднини, приятели, организирана почивка от училището и т.н.). Сред материалната бедност са и редовни занимания с плуване, свирене на музикален инструмент, участие в младежки организации и др. (33.5%) и екипировка за игри навън (колело, ролери, кьнки и др.) - 33.8%. Всяко едно от четири деца не може да си позволи купуването на книги, които са подходящи за възрастта му (без учебници и учебни помагала) и купуването на два чифта обувки по размер в зависимост от сезона и/или за всички сезони. 15.9% от бедните деца са от българската етническа група, 31.6% от турската етническа група, 71.1% от ромската етническа група и 41.9% от друг етнос. Нито една потребност на децата, според всички 13 показателя, не може да бъде осигурена за 0.8% българчета, за 1.7% деца от турския етнос и за 16.6% деца от ромската група. Около 23% от децата с материални лишения от българската етническа група живеят и в риск от бедност. За останалите групи относителните дялове са следните: 38.4% за децата от турската етническа група, 75.9% - от ромската етническа група, и 50.3% - от друг етнос. При изключване на пенсиите и останалите социални трансфери в доходите на домакинствата равнището на бедност нараства до 45.2%, или с 23.2 процентни пункта. Според данните за 2018 г., ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 22.0 до 29.5%, или със 7.5 процентни пункта. Според НСИ, пазарът на труда и икономическата активност е основният фактор, който увеличава риска за попадане в групата на бедните за преобладаващата част от населението. Относителният дял на бедните е най-висок сред безработните лица (56.1% за 2018 г.). Рискът от бедност при безработните мъже е с 11.8 процентни пункта по-висок в сравнение с безработните жени. През 2018 г. бедните работещи на възраст 18 - 64 години е - 10.1% - това е нивото от 2017 г. Рискът за изпадане в бедност за работещите на непълнен работен ден е повече от 4 пъти по-висок от този при работещите на пълно работно време. Рискът от бедност сред работещите жени е с 2.9 процентни пункта по-нисък от този при мъжете. Най-висок е относителният дял на работещите бедни с начално и без образование - 66.2%. Делът на работещите бедни с висше образование е 6.2%. Най-висок е относителният дял на бедните сред едночленните домакинства с лице на възраст над 65 години, самотните родители с деца, както и домакинствата с три и повече деца. Най-голямо намаление на риска от бедност през 2018 г. в сравнение с 2017 г. се наблюдава при домакинствата с двама родители и три и повече деца - с 13.8 процентни пункта. Относителният дял на бедните е най-нисък в домакинства с двама възрастни и едно дете

(12.0%) и в домакинства с двама възрастни под 65 години (13.3%). При едночленните домакинства рискът от бедност при жените е с 16.3 процентни пункта по-висок отколкото при мъжете. Ако в домакинството живее едно лице над 65 години, рискът от бедност е с 24.0 процентни пункта по-висок от домакинство, в което живее едно лице под 65 години. От 2015 г. към основния въпросник на изследването е добавен въпрос за етническата принадлежност като анкетираните сами определят своята етническа принадлежност. През 2018 г. най-висок е относителният дял на бедните сред лицата, самоопределили се от ромската етническа група - 68.3%, а най-нисък - сред лицата, самоопределили се от българската етническа група - 15.6%. 48.7% от бедните българи са пенсионери. При бедните роми 39.2% са безработни. Най-висок е относителният дял на работещите бедни сред ромската етническа група - 28.6%, при 26.5% работещи бедни от турската етническа група и 25.3% сред българската етническа група. Рискът от бедност за лицата с начално и без образование е 28 пъти по-висок в сравнение с риска от бедност при лицата с висше образование за българската етническа група и 3 пъти по-висок за турската етническа група. При лицата, които се определят като роми - 68.8% с начално и без образование са бедни. Няма нито един беден циганин с висше образование, показва статистиката. От НСИ оценяват материалните лишения на домакинствата чрез девет въпроса, свързани с потреблението на конкретни стоки и услуги. Най-често хората забавят плащането на разходите, свързани с жилището (27.5%). 22.6% от лицата не могат да си позволят консумация на месо, пиле или риба всеки втори ден, а 19.6% от лицата не могат да посрещнат със собствени средства неочаквани финансови разходи. Ограничения при отоплението на жилището си имат 26.2% от лицата. През 2018 г. 20.9% от населението живее в материални лишения. 65.1% от ромите се затрудняват да плащат навреме разходите за жилището си. Сред турската етническа група това са 33.3%, и за българската етническа група - 24.8%. Повече от половината от ромите (51.5%) не могат да си позволят, ако желаят, едноседмична почивка извън дома и около 63% не могат да си позволят консумация на месо, пиле или риба всеки втори ден. При турската етническа група 29.4% от лицата не могат да посрещнат със собствени средства неочаквани финансови разходи и 30.3% не могат да си позволят консумация на месо, пиле или риба всеки втори ден. Ограничения в 4 от 9 показателя имат 8.1% от българската етническа група, 17.1% от турската и 60.6% от ромския етнос. За безработни домакинства в изследването се считат домакинствата, чиито членове не са били заети през последните четири седмици, т.е. всички членове на домакинството на 16 и повече навършени години са били или безработни, или неактивни. Хората, които живеят в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност са на възраст 0 - 59 години. В тяхното домакинство възрастните (18 - 59-годишните с изключение на учащите от възрастовата група 18 - 24 години) работят под 20% от техния потенциал през изследвания период. През 2018 г. в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност живеят 331.2 хил. души на възраст 18 - 59 години, или 8.6% от населението. Според НСИ спрямо 2017 г. относителният дял на домакинствата с нисък интензитет намалява с 1.9 процентни пункта. Делът на мъжете (9.0%) е с 0.9 процентни пункта по-висок от този при жените (8.1%). При ромите има най-висок относителен дял на лицата с нисък интензитет на икономическа активност - 34.1%, при 11.5% за турската етническа група и 5.2% за лицата от българския етнос. През 2018 г. 32.8% от населението, или 2 315.2 хил. души, са били в риск от бедност и социално изключване. През същата година най-ниската линия на бедност е в областите Пазарджик и Монтана - съответно 239 и 240 лв. Най-високата линия на бедност е в София - 513 лв. След нея се нарежда Стара Загора 403 лв. и Варна 383 лева. Най-много бедни хора са в областите Монтана и Велико Търново - по 26.2%, Ловеч - 25.8%, и Сливен - 25.5%. Най-нисък е относителният дял на бедните в областите Перник - 11.2%, Кюстендил и Разград - по 14.7%, и Русе - 14.9%. Според НСИ линията на бедност за 2018 г. намалява спрямо 2017 г. в областите - Ловеч (с 13.8%), Габрово (с 10.2%), Шумен (с 9.9%), Разград (с 9.6%), Кърджали (с 8.4%), Ямбол (с 6.6%), Русе (с 6.0%), Кюстендил (с 4.8%),

Добрич (с 3.8%), Перник (с 3.7%), Благоевград (с 0.4%) и Монтана (с 0.3%). Сред причините за по-ниския размер на линията на бедност са намаляване на размера на пенсиите и увеличаване на броя на пенсионерите. Останалите причини - увеличаване на относителния дял на икономически неактивните лица за областите Ловеч (с 6.5%), Русе (с 5.3%) и Габрово (с 3.5%). Увеличава се и броят на безработните с 9.5% за област Кюстендил, с 5.2% за област Добрич и с 2.7% за област Габрово. Линията на бедност за 2018 г. се увеличава спрямо 2017 г. в 16 области, показва статистиката. Област Габрово е с най-нисък относителен дял на бедност за мъжете - 9.4%, а с най-високо равнище е област Ловеч - 28.3%. В област Разград жените са с най-ниско равнище на бедност - 12.1%, при 28.0% за област Ямбол. В областите Габрово, Смолян, Русе, Ямбол, Враца, Добрич, Варна и Стара Загора относителният дял на жените, живеещи в риск от бедност, е по-голям с повече от 5 процентни пункта спрямо относителния дял на мъжете. В пет области - Видин, Силистра, Разград, Ловеч и Сливен, относителният дял на бедните мъже е по-голям от този при жените, поясняват от НСИ. През 2018 г., линията на бедност в област Шумен е 267.17 лв. средномесечно на лице от домакинство, при 351.11 лв. за страната. При този размер на линията, под прага на бедност са били 41.4 хил. лица, или 23.8% от населението в областта, при 22.0% за страната, съобщават от ТСБ Североизток, отдел „Статистически изследвания Шумен“. С най-висок относителен дял на бедните сред 28-те области в страната са областите Монтана и Велико Търново – по 26.2%, следвани от областите Ловеч – 25.8% и Сливен – 25.5%. Ако разгледаме равнището на бедност по пол, относителният дял на бедните мъже в областта е 23.6%, а на бедните жени – 24.0%. В пет области относителният дял на бедните мъже е по-голям от този при жените. От тях с най-голяма разлика (7.0 процентни пункта) е област Видин. В сравнение с 2017 г. размерът на линията на бедност намалява с 9.9%, а относителният дял на бедното население – с 2.0 процентни пункта. Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните от изследването през 2018 г. показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения за безработица, временна неработоспособност, бременност и майчинство, социални помощи, вкл. за отопление, на инвалиди и др.), равнището на бедност в област Шумен се повишава от 23.8 до 34.2%, или с 10.4 процентни пункта. Основният фактор, увеличаващ риска за попадане в групата на бедните за преобладаващата част от населението, е тяхната икономическа активност и участието им на пазара на труда. За целия период на наблюдение относителният дял на бедните е най-висок сред безработните лица. Образователното равнище, което до голяма степен определя достъпа до по-добро кариерно развитие и по-добре платена работа, оказва съществено влияние върху риска от бедност при заетите лица. Най-висок е относителният дял на работещите бедни с начално и без образование С нарастване на образователното равнище относителният дял на бедните сред работещите намалява. Оценките на бедността в зависимост от типа на домакинството показват, че бедността е концентрирана сред възрастните едночленни домакинства, самотните родители с деца, както и сред домакинства с три и повече деца. През 2018 г. най-висок размер на линията на бедност средномесечно на лице от домакинство има област София (столица) – 513 лв., с равнище на бедност 20.1%, а с най-нисък размер на линията на бедност е област Пазарджик – 239 лв., където равнището на бедност съответно е 21.8%. Област Шумен заема 22-ро място по размер на линията на бедност средномесечно на лице. В общите показатели на оценка на бедността са включени и субективни индикатори, свързани с материални лишения. Те показват субективната оценка и личните нагласи на лицата и домакинствата относно възможностите за задоволяване на отделни нужди и потребности. За оценка на материалните лишения се използват девет въпроса, свързани с потреблението на конкретни стоки и услуги. Най-голям брой лица в област Шумен изпитват ограничения по отношение на плащането навреме на разходите, свързани с жилището (41.6%). Успоредно с това 39.2% от лицата не могат да си позволят консумация на месо, пиле или риба (или

вегетарианския им еквивалент) всеки втори ден, а 36.5% от лицата не могат да посрещнат със собствени средства неочаквани финансови разходи. Ограничения по отношение на почивката извън дома имат 31.1% от лицата, а 18.1% се ограничават при отоплението на жилището поради недостиг на средства. Успоредно с това 10.2% от лицата не могат да си позволят автоматична перална машина, 4.2% – цветен телевизор, 1.1% – телефон, вкл. мобилен. В област Шумен през 2018 г. 20.3% от населението живее с материални лишения (ограничения в 4 от изследваните 9 показателя), при 20.9% средно за страната. В дванадесет области процентът е по-нисък от този в област Шумен. За безработни домакинства в изследването се считат домакинствата, чиито членове не са били заети през последните четири седмици, т.е. всички членове на домакинството на 16 и повече навършени години са били или безработни, или неактивни. Ниската икономическа активност за домакинството се отнася до съотношението между броя месеци, в които всеки член от домакинството във възрастовата група 18 – 59 години е бил работещ през предходната година (реално отработени месеци), към общия брой месеци, които теоретично би могъл да отработи същият член на домакинството при пълна заетост. За лицата, които декларират, че работят на непълно работно време, броят на месеците се преизчислява на пълно работно време въз основа на отработените часове. Лица, живеещи в домакинство с нисък интензитет на икономическа активност, се дефинират като лица от възрастовата група 0 – 59 години, живеещи в домакинство, където възрастните (18 – 59 годишните, с изключение на учащите от възрастовата група 18 – 24 години) работят под 20% от техния потенциал през референтния период. Следвайки дефиницията, през 2018 г. 19.4 хил. лица в област Шумен живеят в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност, или 20.0% от населението, (8.6% за страната). Спрямо 2017 г. относителният им дял в областта намалява с 1.1 процентни пункта, докато за страната намалява с 1.9 процентни пункта. Относителният дял на тези лица е най-висок в област Монтана (29.2%), а най-нисък в област София (столица) – 3.3%. Във връзка с поставените цели по ключови области в стратегията „Европа 2020“ от изследването на доходите и условията на живот (EU-SILC) се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност. Комбинирането на трите показателя показва, че през 2018 г. 37.3% от населението в област Шумен (32.8% за страната) са били в риск от бедност и социално изключване. Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на индикаторите е ежегодно провежданото наблюдение „Статистика на доходите и условията на живот (EU-SILC)“. В изследването, проведено през 2018 г., в област Шумен са анкетирани домакинства от 26 населени места – 8 града и 18 села. В проучването са анализирани предприетите промени в няколко ключови области за периода от средата на 2014 година до началото на 2016 година. Става въпрос за реформите за борба с бедността, социалното изключване и дискриминацията, както и в сферата на образованието, заетостта и здравеопазването. Във всички сектори страните не изпълняват до 50% от предвидените на ниво ЕС промени. Това е особено видимо за образованието - едва 1/3 от предвидените реформи са реализирани. А именно образователната система и ученето през целия живот са в основата на борбата с бедността и социалното неравенство. Всъщност много страни от ЕС, включително и водещата икономика Германия, допускат неизпълнение на предвидените реформи в този сектор, както и при интеграцията на чуждите граждани. Проблемът с чужденците е съществувал и преди, но с бежанската криза натискът върху системата е все по-голям. Берлин има напредък в сферата на образованието, но усилията за привличане на децата на мигрантите в училище не са достатъчни, посочва се в доклада. Великобритания се движи около средното за ЕС по отношение на промените, но значителното

увеличаване на таксите за университетите буди притеснения, че може да окаже значителен негативен ефект. Социалният статут е от решаващо значение за успеха в училище в страни като Хърватия, Гърция, Унгария, Словакия, Испания и Финландия. Има и добри практики - в Малта се борят успешно с ранното напускане на училище с гъвкави курсове за обучение. Финландия също въвежда нови методи за преподаване, които насърчават независимото учене на децата. В някои страни от ЕС се наблюдава и отстъпление по отношение на борбата с бедността при чуждите граждани. В Дания например социалната подкрепа за търсещите убежище намалява, а не се увеличава. Но пък в Италия мерките за интегриране на чужденците са все повече, сочат данните на Beterlsmann. Изданието за 2017 г. на публикувания днес Обзор на Комисията на образованието и обучението показва, че националните образователни системи стават по-приобщаващи и по-ефективни. Той потвърждава обаче също така, че образователното равнище на учениците зависи до голяма степен от социално-икономическото им положение. Европейската комисия подкрепя държавите членки в усилията им да гарантират, че образователните им системи постигат желаните резултати — данните, събрани в ежегодно публикувания Обзор на образованието и обучението, са важна част от тази работа. Изготвеният от Комисията Обзор на образованието и обучението за 2017 г. е шестото издание на този годишен доклад, показващ развитието на системите за образование и обучение в ЕС чрез обединяване на широк спектър от данни. Чрез него се измерва напредъкът на ЕС по постигането на шестте цели за образованието и обучението до 2020 г.:

- делът на преждевременно напусналите системите за образование и обучение (на възраст 18—24 години) следва да бъде под 10 %;
- делът на лицата на възраст 30—34 години със завършено висше образование следва да бъде поне 40 %;
- поне 95 % от децата на възраст между четири години и възрастта за започване на начално образование следва да участват в образованието;
- делът на лицата на възраст 15 години със слаби умения по четене, математика и природни науки следва да бъде под 15 %;
- 82 % от наскоро завършилите от гимназиален етап на средното образование до висше образование (на възраст 20—34 години), които са напуснали системата за образование или обучение, следва да имат работа;
- поне 15 % от възрастните (на възраст 25—64 години) следва да участват във формално или неформално учене.

В Обзора (на образованието и обучението) се анализират основните предизвикателства пред европейските образователни системи и се представят политики, благодарение на които тези системи могат да се адаптират по-добре към обществените нужди и нуждите на пазара на труда.

Целите на България в областта на образованието обхващат както ограничаването на ранното напускане на училище (под 11% до 2020 г.), така и увеличаването на броя на висшистите (36% до 2020 г.). И по двата показателя страната бележи напредък през последните години, но все още се изискват големи усилия, за да може да се постигнат.

80 милиона души бяха застрашени от бедност преди кризата. От тях 19 млн. са деца. 8 % от работещите не са достатъчно платени, за да бъдат поставени над прага на бедността. Най-изложени на това са безработните. Водещата инициатива на ЕС е „Европейска платформа срещу бедността“, имаща за цел да гарантира социално и териториално сближаване, така че ползите от растежа и работните места да са широко споделени и хората, живеещи в условията на бедност и социално изключване, да имат възможност да живеят достоен живот и да представляват активна част от обществото. Друга водеща инициатива на ЕС е „Младеж в

движение“, имаща за цел да подобри резултатите на образователните системи и да засили международната привлекателност на висшето образование в Европа.

Днес една четвърт от всички ученици се затрудняват да четат, а един на всеки седем прекъсват образованието и обучението си преждевременно. Около 50 % достигат средни нива на образование, но обикновено това е недостатъчно да отговори на нуждите на трудовия пазар. По-малко от един на всеки трима души на възраст 25—34 години има висше образование в сравнение с 40 % в САЩ и над 50 % в Япония. Ето защо трябва обучение и образование през целия живот. Национална цел и внастоящия момент е делът на преждевременно напусналите образователната система да не е по-висок от 11%.

Европа изостава също така по отношение на високоскоростния интернет, което се отразява на нейните възможности за иновации, включително в селските райони, както и на разпространението на знания по интернет и онлайн търговията със стоки и услуги. Действията в рамките на този приоритет ще активизират иновационния капацитет на Европа, като подобрят резултатите в образованието и качеството и резултатите на учебните заведения, и като се възползват от икономическите и социалните ползи на цифровото общество. Тези политики трябва да бъдат осъществени на регионално, национално и европейско равнище.

References:

1. [http:// www.ngogrants.bg](http://www.ngogrants.bg), IPI, Razrezi na bednostta: Obrazovaniето i zаетostta като фактори за krивата на dohodите i shtastieto v Bulgaria.
2. Bednostbg.info, IPI, Razrezi na bednostta, Ganev, P., Bednostta v Bulgaria – dannii, analizi i komentari.
3. IPI, Razrezi na bednostta: Profil na bednite i fokus varhu mladezhite.
4. Strategia „Evropa 2020“.